

Cuprins

Cuvânt-înainte	IX
Capitolul 1. Instituții juridice fundamentale de drept comercial.....	1
§1. Noțiuni introductive privind dreptul comercial	1
§2. Obiectul și definiția dreptului comercial	2
§3. Izvoarele dreptului comercial	3
§4. Faptele de comerț. Izvorul legal	6
§5. Noțiunea faptelor de comerț	9
§6. Categoriile de fapte de comerț.....	10
§7. Tipuri special reglementate de acte și fapte de comerț.....	16
§8. Teste	17
§9. Bibliografie specifică	18
Capitolul 2. Comercianții.....	19
§1. Noțiunea de comerciant și categoriile comercianților	19
§2. Calitatea de comerciant	20
§3. Condițiile de exercitare a activității comerciale	27
§4. Obligațiile comercianților.....	31
§5. Noțiunea și natura juridică a fondului de comerț.....	35
§6. Elementele fondului de comerț.....	36
§7. Auxiliarii comercianților	41
§8. Teste	43
§9. Bibliografie specifică	44
Capitolul 3. Societățile comerciale. Constituire și funcționare.....	45
§1. Reglementarea în dreptul român	45
§2. Societatea comercială. Noțiune și natură juridică.....	47
§3. Actul constitutiv al societății comerciale.....	49
§4. Tipuri de societăți comerciale. Șabloane societare de drept românesc	54
§5. Constituirea societății comerciale. Controlul autorității	56
§6. Societatea comercială – persoana de drept	57
§7. Funcționarea societăților comerciale	63
§8. Teste	73
§9. Bibliografie specifică	74

Capitolul 4. Societățile comerciale. Modificare și încetare	75
§1. Modificarea și transformarea societăților comerciale.....	75
§2. Modificările uzuale ale actului constitutiv. Majorarea capitalului social	76
§3. Modificările uzuale ale actului constitutiv. Reducerea capitalului social	82
§4. Alte modificări uzuale ale actului constitutiv	84
§5. Divizarea și fuziunea societăților comerciale	91
§6 Dizolvarea și lichidarea	99
§7. Teste	107
§8. Bibliografie specifică	108
Capitolul 5. Obligațiile comerciale	109
§1. Obligațiile comerciale. Principii generale	109
§2. Reguli speciale privind executarea obligațiilor comerciale	113
§3. Probele în materie comercială	116
§4. Prescripția extinctivă în materie comercială.....	118
§5. Contractul de vânzare-cumpărare comercială.	119
§6. Contractul de mandat comercial	124
§7. Contractul de comision.....	125
§8. Contractul de garanție reală mobilă.....	127
§9. Teste	131
§10. Bibliografie specifică.....	132
Capitolul 6. Titlurile comerciale de valoare	133
§1. Titlurile comerciale de valoare	133
§2. Cambia	134
§3. Biletul la ordin.....	143
§4. Cecul.....	144
§5. Teste	148
§6. Bibliografie specifică	149
Capitolul 7. Dreptul întreprinderii aflate în dificultate și al insolvenței. Întreprinderea în dificultate.....	150
§1. Concepte și evoluție normativă	150
§2. Întreprinderea aflată în dificultate	152
§3. Mandatul ad-hoc.....	153
§4. Concordatul preventiv	155
§5. Teste	165
§6. Bibliografie selectivă.....	166

Capitolul 8. Dreptul întreprinderii aflate în dificultate și al insolvenței. Procedura insolvenței.....	167
§1. Introducere în insolvență	167
§2. Condițiile aplicării procedurii insolvenței	170
§3. Participanții la procedura insolvenței	174
§4. Cererile introductive	184
§5. Efectele deschiderii procedurii	189
§6. Desfășurarea procedurii insolvenței	195
§7. Situația actelor juridice ale debitorului.....	200
§8. Reorganizarea judiciară	206
§9. Procedura falimentului	215
§10. Închiderea procedurii.....	225
§11. Răspunderea pentru cauzarea stării de insolvență	227
§12. Teste	231
§13. Bibliografie specifică.....	232
Bibliografie selectivă.....	233

Cuvânt-înainte

Dreptul comercial este o știință juridică cu tradiție în învățământul juridic, dar și în alte arii de specializare, precum științele economice, științele administrative și alte domenii ale științelor sociale. Stabilitatea relativă de care s-a bucurat acest domeniu – Codul comercial nu a fost niciodată abrogat de la promulgarea lui, în anul 1887, chiar dacă nu a fost aplicat în regimul trecut – a cristalizat o tablă de materii clasică pentru această știință juridică: actele și faptele de comerț, comerțanții și fondul de comerț, domeniul societăților comerciale cu reglementarea constituirii societăților, funcționarea, modificarea, transformarea, reorganizarea și încetarea lor, obligațiile comerciale și titlurile comerciale de valoare. Materia clasică a falimentului a fost reconfigurată permanent pentru a se ajunge la forma prezentă de drept al întreprinderii în dificultate, cu faza predominant extrajudiciară a mandatului ad-hoc și concordatului preventiv și procedura insolvenței care a înglobat și procedura clasică a falimentului. Din acest *corpus* general acceptat s-au desprins domenii comerciale speciale, precum dreptul bancar (dreptul instituțiilor de credit în prezent), dreptul asigurărilor, dreptul pieței de capital, dreptul consumului, dreptul concurenței, dreptul transporturilor, etc. Toate aceste domenii comerciale au un grad de specializare și izvoare normative speciale, pe două paliere, normativ propriu-zis și administrativ-normativ, care le fac greu de studiat împreună cu tabla de materii clasică expusă. Aceste domenii sunt exfolieri ale corpusului principal care fac din dreptul comercial clasic un drept comun, un sol pe care se sprijină din ce în ce mai multe domenii juridice cu aspirații de existență autonomă. Deși rămân doar subdiviziuni de drept comercial ele reușesc să se sustragă unei priviri generale, fără pretenții de exhaustivitate, a domeniului comercial clasic.

În prezent soarta dreptului comercial însuși pare a fi în pericol. Intrarea în vigoare așteptată a Noului Cod civil și asimilarea unei abordări bazate pe unitatea dreptului privat, cu observarea statului special al profesioniștilor, pare a pregăti pentru uitare întreaga construcție normativă și doctrinară a dreptului comercial clasic. Abandonarea sistemului obiectiv de reglementare comercială, cu noțiunile de acte și fapte de comerț și

comerciant, pare a fi deja acceptată de doctrină. Desființarea dihotomiei drept comercial – drept civil care a ocupat o parte importantă din prope-deutica comercială, dar și din disputele cu tradiție din doctrina aprofundată, pare a lăsa un vid un știința dreptului și în programele școlare. Realitatea este că dreptul comercial va supraviețui în mod sigur prin subdiviziunile sale bine coagulate: dreptul societăților comerciale, al întreprinderilor în dificultate, al titlurilor de valoare, al concurenței, etc. Tocmai aceste centre de reglementare care amenințau unitatea dreptului comercial clasic îi vor asigura acum supraviețuirea. Substanța comună din aceste subdiviziuni se opune disoluției domeniului și acționează ca o forță gravitațională puternică pentru o construcție nouă. Dreptul afacerilor, dreptul întreprinderilor sau dreptul privat al profesioniștilor sunt tot atâtea variante de regrupare a materiei comerciale recuperate după *big bang*-ul așteptat al dreptului comercial în forma sa clasică. Regruparea conceptuală în instituții precum întreprinderea, activitatea economică sau categoria profesioniștilor asigură teorii de aproximare a unei realități amorse formate din toate domeniile speciale desprinse la timp din dreptul comercial pentru a nu sucomba odată cu el.

Reglementările viitoare din domeniul afacerilor și doctrina care le va urma au deja un ascendent în legislația primară și cea secundară a dreptului european. Nu este un secret faptul că domeniul pieței interne din reglementările europene este construit în jurul noțiunilor de întreprindere și de activitate economică, fiind indiferent unei dihotomii de genul comercial/civil. Chiar noțiunea de societate este extinsă în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (art. 54, fost art. 48 din Tratatul privind Comunitățile Europene în forma anterioară Tratatului de la Lisabona) până la limitele scopului patrimonial, indiferent de tipul de persoană juridică observată (publică, privată, de tip cooperativă, civilă sau comercială). Plasarea activităților economice în contextul unic al pieței comune și tratarea dintr-un punct de vedere unitar, privat, este comună opticii europene.

Toate aceste lucruri, pe care nu putem să nu le observăm, nu fac obiectul prezentării de față. Lucrarea propusă mai departe reprezintă doar un instrument didactic. Nu își propune tratări exhaustive de drept comercial, cu atingerea unor subiecte sensibile care necesită observarea atentă a soluțiilor deja existente în doctrină și jurisprudență pentru fundamentarea unor opinii noi. Nu propune dezvoltarea materiei până la

limitele monumentalismului atins de multe tratate de drept. Scopul său este doar de a prezenta într-un mod clasic și concis materia prezentă a dreptului comercial, într-o formă suficient de concentrată pentru a fi asimilată de studenții facultăților economice pe parcursul unui semestru de studiu, conținând încă anumite detalieri pentru a face conceptele comprehensibile și ușor de mânuit. Scopurile materialului sunt trădate și de exemplele de teste grilă și subiecte utile pentru pregătirea materiei pentru susținerea examenului de sfârșit de semestru.

Lucrările de drept trebuie să-și dezvăluie în mod onest scopurile pentru care ajung în librării, pentru a ajunge mai ușor la destinatarii lor. Există lucrări științifice, monografii și contribuții originale la știința dreptului, destinate cercetătorilor dreptului, după cum există și lucrări destinate introducerii într-un domeniu de drept, gândite ca instrumente necesare apropierei cât mai facile de substanța unui domeniu, ca mijloace de asistare pentru studenții ce vor să accedă la înțelegerea dreptului.

Ambele tipuri de lucrări își găsesc utilitatea în funcție de aprecierea destinatarilor, de atingerea scopurilor pentru care au fost create. Lucrarea de față își propune susținerea eforturilor studenților facultăților economice de a străbate, pe parcursul unui semestru, substanța densă a dreptului comercial în forma în vigoare în prezent, fără inspectarea proiectelor normative disponibile deja. Aceste precizări sunt necesare pentru ca lucrarea să fie citită în cunoștință de cauză.

Autorul

București, 1 noiembrie 2010